

Jaarstukken 2022

Gemeente
Hengelo

6.5 Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering beschrijft de beleidsrealisatie van het beheer van de financieringsportefeuille. Een tekort aan geldmiddelen frustreert andere beleidsterreinen. Een te grote mate van uitzetten van overtollig geld is risicovol. Daarom is financiering sterk wettelijk verankerd. Met name de Wet Fido en de uitvoeringsregeling van deze wet, Ruddo, geven de kaders aan waarbinnen wij mogen handelen. Het verplichte schatkistbankieren bij het Rijk heeft de mogelijkheden beperkt om overschotten te beleggen. Daarnaast hebben we als gemeente in de “Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo 2021” (art. 10) en in het Treasurybesluit 2021 regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgesteld. In 2021 hebben we de mogelijkheden van geld uitlenen en garanties afgeven aan stringente voorwaarden gebonden in de “Beleidsregels leningen en garanties 2021”.

Wat wilden we bereiken

1. over voldoende financiële middelen beschikken om de begrotingstaken binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren (aantrekken of uitzetten);
2. een duurzame toegang tot financiële markten verkrijgen tegen acceptabele condities;
3. de risico's verbonden aan de treasuryfunctie beheersen (renterisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's).

Hoe hebben we dit aangepakt

a. We hebben voorzien in onze liquiditeitsbehoefte

We stellen prognoses op van onze toekomstige liquiditeitsbehoefte. We houden daarbij rekening met mutaties in de huidige leningenportefeuille, waardeontwikkeling van bestaande activa en de voorgenomen vervangingsinvesteringen. In 2022 hebben er een aantal aflossingen van leningen plaatsgevonden uit onze opgenomen gelden portefeuille. In de meeste gevallen stond hier een aflossing uit onze uitstaande gelden portefeuille tegenover. De aflossingen van leningen t.b.v. eigen financiering hebben we vanuit eigen middelen.

Er zijn geen leningen aangetrokken.

b. We leggen goede contacten met relaties die kennis hebben van de geld- en kapitaalmarkt

Als overheidsinstelling hebben we in de basis een goede toegang tot de kapitaalmarkt. Afgelopen jaren hebben we al onze financieringsaanvragen van korte en lange leningen aangeboden aan de sectorbanken BNG Bank en NWB Bank en bij verschillende tussenpersonen, die gespecialiseerd zijn in transacties op de geld- en kapitaalmarkten. Dit was in 2022 niet nodig. We hebben goed contact met hen onderhouden over de renteontwikkeling, zodat we voorbereid zijn als we weer middelen moeten aantrekken. Aanbesteding van de bancaire dienstverlening heeft geleid tot een nieuw contract met de BNG Bank.

c. We hebben onze risico's beperkt

We hebben in 2022 geen nieuwe leningen verstrekt. Verenigingen blijven zoeken naar financiering en garantstelling, waarbij wij in onze beleidsregels nog de mogelijkheid open hebben gehouden om de risico's van garanties te delen met SWS (Stichting Waarborgfonds Sport). Omdat de recente gevallen allen duurzaamheidsinvesteringen betroffen neemt SWS de volledige garantie op zich.

Onze portefeuille uitgeleend geld aan woningcorporatie Welbions neemt jaarlijks af en bedraagt eind 2022 nog € 252,3 miljoen. We hebben een 200% hypothecaire dekking voor deze geldleningen.

We lopen ook risico's door het financieren van verbonden partijen en deelneming in andere rechtspersonen. De risico's van verbonden partijen worden toegelicht in de betreffende paragraaf.

De risico's op verliezen bij deelnemingen zijn in materiële zin beperkt tot de boekwaarde. Vaak heeft financiering in een ver verleden plaatsgevonden, waardoor de reële waarde van de deelneming vele malen hoger is dan de boekwaarde. De aandelen zijn in de meeste gevallen alleen overdraagbaar aan mede-overheden. Dit beperkt de verhandelbaarheid.

In de volgende tabel zijn de deelnemingen opgenomen, die een meer dan symbolische balanswaarde vertegenwoordigen of een dividendinkomst genereren. De waardes zijn weergegeven in euro en hebben betrekking op de aandelen die we zelf bezitten.

Aandelen van	Aantal aandelen Hengelo	Boekwaarde aandelen	Marktwaarde aandelen ¹⁾	Dividend 2022 (over 2021)
BNG Bank NV	174.486	436.215	16.000.000	397.828
Enexis NV	213.109	40.840	5.800.000	141.531
Twence BV	105.681	0	15.500.000	234.159
Warmtebedrijf Hengelo BV	5	90.000	192.000	
Stadsbank Oost-Nederland		128.890		
Overige		174		
Totaal alg. middelen in programma 9		696.119	37.492.000	773.518
Twente Milieu NV	340	154.285	1.804.000	
Twence BV				529.000
Totaal afvalexploitatie in programma 7		154.285	1.804.000	529.000
Totaal		850.404	39.296.000	1.302.518

¹⁾ Omdat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn, is de marktwaarde theoretisch en indicatief. Ze geven de waarde aan van ons aandeel in de intrinsieke waarde van de onderneming.

De mogelijkheid om rood te staan of kasgeld aan te trekken wordt beperkt door de wettelijke bepalingen van de kasgeldlimiet: we mogen op grond van de Wet Fido niet langdurig meer dan 8,5% van onze begrotingsomvang kort financieren. Een enkele overschrijding mag. Als we 3 kwartalen achtereen overschrijden moeten we dit melden aan de provincie en een herstelplan voorstellen. Deze bepaling voorkomt dat nadelige effecten ontstaan als de variabele rente snel stijgt. Het volgende overzicht toont de toetsing per kwartaal in 2022 aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is niet overschreden.

Omschrijving	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Begrotingstotaal per 1-1-2022	314.907	314.907	314.907	314.907
Percentage cf regeling	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	26.767	26.767	26.767	26.767
Opgenomen gelden < 1 jr	0	0	0	0
Schulden in rekening courant	2467	1801	2458	3050
Gestort door derden < 1 jr	90	93	94	90
1. Omvang vlottende schuld	2.557	1.894	2.552	3.140
Contant in kas	37	9	60	49
Tegoeden in rekening courant banken	695	736	765	720
Tegoeden RC overig	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jr	70.969	69.413	79.168	80.060
2. Omvang vlottende middelen	71.701	70.158	79.993	80.829
3. Omvang netto vlottende schuld	-69.144	-68.264	-77.441	-77.689
Toegestane kasgeldlimiet	26.767	26.767	26.767	26.767
Netto vlottende schuld	-69.144	-68.264	-77.441	-77.689
Ruimte (+) of overschrijding (-)	95.911	95.031	104.208	104.456

Een tweede norm, waar we aan toetsen is de renterisiconorm. Door te zorgen voor spreiding in aflossen van bestaande leningen voorkomen we dat we in enig jaar een te groot deel van onze schuld opnieuw moeten afsluiten. Dit zou in een periode van hoge rentes kunnen leiden tot een forse stijging van onze structurele rentelasten en daardoor een te zware aanslag vormen op de beschikbare algemene middelen. We mogen maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1/1 van elk jaar oversluiten. In 2022 zijn we ruim binnen de norm gebleven.

Renterisiconorm	2022
1 Begrotingstotaal	314.907
2 Vastgesteld percentage	20%
3 Renterisiconorm (1 x 2)	62981,4
4 Renterisico (volume renteherzieningen en aflossingen)	4.011
5 Ruimte onder de risiconorm (3 - 4)	58.970

Onder het renterisico ad. € 4 miljoen zijn de leningen van Welbions niet opgenomen. Deze vertegenwoordigen een bedrag van € 16,3 miljoen. Bij deze leningen is afgesproken dat hetgeen door de gemeente afgelost/betaald moet worden gelijk is aan de ontvangsten vanuit Welbions. Bij een eventuele renteverhoging zal deze verhoging dan ook doorbelast worden aan Welbions waardoor er geen sprake is van een renterisico.

Verdere beleidsuitgangspunten

- **We passen totaalfinanciering toe**

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt de gemeente als één geheel beschouwd. We spreken van totaalfinanciering of integrale financiering. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden, zowel reguliere activiteiten als projecten. Door totaalfinanciering worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

- **We rekenen reële rente toe aan de taakvelden**

We rekenen een reële rente toe aan de taakvelden. Op basis van de werkelijke kosten van geld lenen bepalen we de omslagrente voor de toerekening aan de taakvelden. De omslagrente in 2022 was 0,1%. De gelden die in 2019 en 2020 zijn aangetrokken hebben het gemiddelde rentepercentage fors doen dalen. We hebben na 2020 geen leningen meer aangetrokken. De hogere marktrenten hebben nog niet geleid tot een stijging van onze rentelasten.

Inzicht in rentelasten, renteresultaat en wijze van toerekenen van rente

De volgende tabel geeft voor het 2022 aan hoe vanuit rentelasten, rentebaten en rentetoerekening het renteresultaat tot stand komt.

Omschrijving	Bedrag
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	14.336.000
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-11.323.000
Saldo externe rentelasten en rentebaten	3.013.000
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-1.422.000
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	970.000
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	2.561.000
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	2.561.000
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-2.114.000
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury 1)	447.000

¹⁾Het renteresultaat is een negatief renteresultaat; deze tabel is op deze wijze geadviseerd door de commissie BBV.

De nacalculatorische rente is 0,22% deze wijkt 0,12% af van het omslagrentepercentage dat we bij de begroting hebben berekend (0,1%). Deze afwijking beschouwen wij als dusdanig klein dat wij hier geen correctie op toe zullen passen. Volgens de regelgeving mag er 25% afgeweken worden tussen de toerekening in de Begroting (voorcalculatie) en Jaarrekening (nacalculatie). Deze norm is opgesteld in tijden van hogere omslagpercentages, met de lage percentages is de kans op overschreiding van de norm groot, terwijl het absolute afwijking in geld niet groter is dan voorgaande jaren. De afwijking in 2022 zit hem vooral in de rente die toegerekend kon worden aan de grondexploitaties. In de Beleidsbegroting was de verwachting dat er meer geïnvesteerd zou worden dan in werkelijkheid is gebeurd, hierdoor kon er ook minder rente worden doorbelast.